

Stichting DUPAN
Droevendaalsesteeg 1
Campus Universiteit Wageningen

Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 5

www.dupan.nl

Vijf jaar geleden, op 1 juni 2010 sloegen de voorzitters van NeVeVi, NeVePaling en CvB de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Dat zullen we zeker ook de komende jaren blijven doen. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal, dat vanwege het jubileumjaar in een nieuw jasje is gestoken.

863.000 jonge palingen uitgezet in de Randmeren

14 april zijn er 863.000 jonge glasaaltjes uitgezet in het Wolderwijd en het Veluwemeer. Dit voorjaar worden miljoenen jonge palingen uitgezet in de Nederlandse natuur. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de groei van de palingstand.

De jonge palingen, geboren in de Sargassozee (Bermudadriehoek), zijn meegenomen door de stroming en spoelen aan op de Europese kusten. Ze hebben vrijwel geen mogelijkheid zelfstandig langs onze kustbarrières te komen. Door deze ernstige belemmering van de natuurlijke migratie, is de palingstand de laatste decennia gedaald. In heel Europa geldt daarom de verplichting om jonge paling in zoetwater uit te zetten. Dit ligt vast in de Europese Aalverordening en het Nederlands Aalbeheerplan.

De uitgezette glasaal is afkomstig uit Frankrijk, waar de palinkjes begin april bij de monding van rivieren werd gevangen. In een vrachtwagen met

bijna 273 koelboxen zijn ze 's nachts naar Nederland gereden. De Visserij-bedrijven van Henk Timmer en Jan Foppen hebben hun boten ingezet om de palinkjes de Randmeren op te varen en uit te zetten.

Naast het Wolderwijd en het Veluwemeer zijn in de periode enkele weken na 14 april ook jonge palingen op verschillende andere locaties in Nederland in de natuur vrijgelaten. De uitzetgebieden zijn speciaal geselecteerd door de overheid. Wanneer de glasaaltjes tot volwassen palingen (zogenaamde schieralen) zijn uitgegroeid, kunnen ze vanuit deze gezonde leefgebieden naar de Atlantische Oceaan zwemmen om in de Sargassozee voor nageslacht te zorgen.

Vangsten dit seizoen beperkt

Veel visvangsten, zoals haring en ansjovis, blijven in het seizoen 2014/2015 achter in vergelijking met 2013/2014. Zo ook glasaal. Oorzaak: ongunstige klimatologische omstandigheden tijdens het vangstseizoen. De vissers zijn daarom ook eerder gestopt dan normaal, waardoor er minder glasaal beschikbaar is. Daarom wordt dit jaar extra veel pootaal uitgezet. In het Journaal van juli leest u meer daarover. Op een aantal plaatsen in Europa is de meting van intrek van glasaal nog afhankelijk van visserij. Dit geeft een vertekend beeld. DUPAN pleit ervoor om meer wetenschappelijk te monitoren.

Europees Visserijfonds:
Investeren in duurzame visserij

Deze uitzet is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van EZ in het kader van het Nederlandse Operationeel Programma 'Perspectief voor een duurzame visserij'. Het project wordt medegefinancierd uit het Europees Visserijfonds en het Duurzaam Paling Fonds en wordt gecoördineerd door Stichting DUPAN.

37.000 jonge palingen uitgezet in Kampen

Veel belangstelling bij de uitzet.

Op zaterdag 25 april zijn in de gemeente Kampen 37.000 jonge palingen uitgezet in het Ganzendiep en De Goot.

Dit gebeurde op initiatief van peurvereniging KIJG, in samenwerking met De Stadserven Kampereiland e.o., de gemeenten Kampen en Zwartewaterland en de Stichting DUPAN. De palinkjes zijn uitgezet onder toezicht van de burgemeester van de gemeente Zwartewaterland, E. Bilder, wethouder van de Gemeente Kampen, M. Ekker, de 9 bestuursleden van de peurvereniging, rentmeester Mireille Blokhuis, Folkert Olthof van de Stadserven en Alex Koelewijn, voorzitter van Stichting DUPAN.

Peurvereniging KIJG zette de palingen uit in het Ganzendiep en De Goot in het kader van haar jaarlijkse uitzetdag, die dit jaar voor de zevende keer plaatsvond. De paling heeft vanuit het Ganzendiep en De Goot de mogelijkheid naar het IJsselmeer te zwemmen en van daaruit, nadat deze volwassen is, naar zee te gaan.

De peurvereniging heeft dit jaar via haar leden en een donatie van De Stadserven Kampereiland e.o. het geld bijeen gebracht voor het uitzetten van 18.500 palinkjes. Daarnaast ontving de vereniging een bijdrage van de gemeenten Kampen en Zwartewaterland. De Stichting DUPAN heeft via het Duurzaam Paling Fonds het totaal aantal palinkjes verdubbeld tot 37.000 stuks. De hoeveelheid paling die KIJG uitzet, is daarmee vele malen groter dan er door de 40 actieve leden van de peurvereniging op jaarbasis wordt gevangen.

Over KIJG

De letters in Peurvereniging K.IJ.G staan voor Kampen, IJsselmuiden en Genemuiden. Peuren is een methode om paling te vangen, een eeuwenoude traditie. Een peur bestaat uit draden waaraan wormen zijn geregen, verzwaard met een peurlood. Peuren gebeurt vooral in de nacht, als de palingen op jacht zijn naar voedsel. De peurvereniging met zo'n 40 actieve leden, is de enige in Nederland en bestaat sinds 1 september 1973.

Over De Stadserven Kampereiland e.o.

De Stadserven is eigenaar van ruim 4.800 hectare weilanden, akkerbouwgronden, natuurgebieden en wateren, geheel gelegen in de IJsseldelta in de gemeente Kampen. Dit areaal wordt begrensd door de Zwartendijk, de Nieuwe Reve, het Drontermeer, het Vossenmeer, het Ketelmeer, het Zwartemeer, de bovensloot van de Mandjeswaard, het Venerietekanaal, de oude IJssel, de dijk op de Pieper, de Goot en het Ganzendiep. De Stadserven Kampereiland e.o. is een handelsnaam van Kampereiland Vastgoed N.V. De gemeente Kampen is enig aandeelhouder van deze N.V.

Uitzet pootaal visserijvereniging Elburg

Op 23 en 24 mei organiseerde de visserijvereniging Elburg 'Ons Belang' weer haar jaarlijks visserijweekend. Traditioneel werden er tijdens dit 12e visserijweekend door de visserijvereniging Elburg 'Ons Belang' pootaaltjes uitgezet in het Drontermeer. DUPAN ondersteunde ook dit jaar de uitzet van pootaal door de hoeveelheid jonge palinkjes te verdubbelen tot ruim 8.000 stuks.

Op het programma stonden – naast de traditionele uitzet van palingen – puntervissen en het open kampioenschap palingroken van Elburg.

Uitzet pootaal op 10 juni vanuit Spakenburg

Op woensdag 10 juni zet DUPAN zo'n 430.000 pootaaltjes uit in het Gooi- en Eemmeer. In de haven van Spakenburg worden pootaaltjes vanaf 10.00 uur 'ingescheept'. Lokale beroepsvissers zetten de palingen verspreid uit. De meren bieden een prachtig opgroeigebied. Als ze eenmaal volwassen zijn, kunnen vanuit die wateren richting de kust, op weg naar de Sargassozee om daar voor nageslacht te zorgen.

Wilt u de uitzet van de paling meemaken?

Stuur dan een e-mail aan:

info@dupan.nl

o.v.v. "Aanmelding 10 juni pootaal"

*Deze uitzet is onderdeel van het EVF-project "uitzet glas- en pootaal 2015".
Zie ook het hoofdartikel in dit JournAal.*

Vispassages Zeeland

verbetering van de ecologische waterkwaliteit

In 2014 heeft het Waterschap Scheldestromen twee grote vispassages aangelegd die het polderwater verbinden met het route Oosterscheldewater. Dit ter verbetering van de visstand als onderdeel van de ecologische waterkwaliteit. In maart 2014 is door lokale beroepsvisser Peter Kooistra aangevangen met monitoring van de vispassages. Inmiddels is aangetoond dat er grote hoeveelheden vis de passages in trekken. Voornamelijk glasaal, rond de 1.500 stuks per nacht en driedoornige stekelbaars, rond de 400 stuks per nacht. Verder komen ook grotere palingen, tot ruim 50 cm, brakwatergrondel en bot mee naar binnen.

Meerjarenplan

De vispassages maken deel uit van een meerjarenplan dat loopt tot 2027, waarin het waterschap het grootste gedeelte van het beheergebied op- en uittrekbaar wil maken voor trekvissen.

In 2015 is ook gestart met de realisatie van vispassages tussen binnen- en buitenwater bij de gemalen Prommelsluis, Nieuwsluis en Schore. De laatste twee betreffen nieuwbouw gemalen, waarbij direct de aanleg van een vispassage geïntegreerd wordt.

Werking vispassages

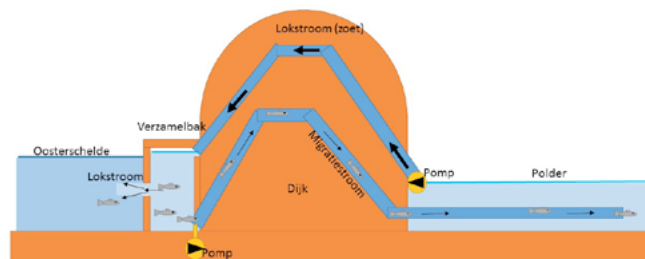
De vispassages lijken sterk op de zogenaamde hevelpassage. Echter dit type werkt met twee visvriendelijke pompen, in plaats van met een hevel.

De opvangbak aan de buitenkant wordt gevoed met een

lokstroom vanaf de andere zijde van de dijk. De opvangbak is hierdoor verzadigd van zoet tot licht brak polderwater. Door de toevoer van dit water ontstaat er een stroom naar buiten richting de uitstroombak van het gemaal (opening is rond met diameter van 50 cm). Door deze stroom wordt de migrerende vis de opvangbak in gelokt. De vis zwemt dus tegen de stroom in, de opvangbak in. Daar beweegt ze zich rond in de bak, wordt door de aanwezige pomp opgezogen en richting de polder gepompt.

Er wordt dus een grotere hoeveelheid water vanuit de polder aangevoerd, dan dat er wordt teruggevoerd door de pomp die water en vis naar binnen haalt. Dit zorgt ervoor dat er vanuit de vispassage een lokstroom naar buiten heerst.

De uitstroom van de buis waar de vis doorheen gepompt wordt, komt verder in de polder uit. Dit om te voorkomen dat de vis die in de polder aankomt, direct weer in de lokstroom-pomp wordt gezogen of te dicht bij het gemaal uitkomt.

De werking van de passage met grote hoeveelheden glasaal is te zien op:
<https://www.youtube.com/watch?v=qGA8vpQnJfl>